

**PROJECTPLAN
2015**

**Erfgoedbeleving in de
bibliotheek Zuid-Holland**

januari 2015

Inhoudsopgave

1	Kader van het project	3
2	Beoogde projectresultaten / effecten van het project 2015	4
3	Evaluatie / meten resultaten 2015	6
4	Doelgroep	6
5	Marktverkenning	6
6	Communicatie	7
7	Relaties met andere projecten / programma's / activiteiten van ProBiblio	8
8	Projectorganisatie	9
9	Fasering, activiteiten per fase	9

Bijlage 1: Overzicht van bibliotheken in de zeven erfgoedlijnen

Bijlage 2: Projectplanning

1 Kader van het project

Inleiding

Provincie Zuid-Holland heeft ProBiblio gevraagd vanuit de boekjaarsubsidie een project op te zetten om een bijdrage te leveren aan het erfgoedbeleid, geformuleerd in 'Erfenis, erfgoed en erfgoed : Beleidsvisie Cultureel Erfgoed 2013-2016'. In deze notitie beschrijft de provincie te gaan werken met zeven erfgoedlijnen, te weten: de Landgoederenzone, de Waterdriehoek, Atlantik Wall, de Oude Hollandse Waterlinie, de Limes, Goeree-Overflakkee en de Trekvaarten (zie bijlage 1). Kern van de visie ligt in het beschermen, beleven en benutten van erfgoed.

De opdracht aan ProBiblio luidt als volgt: *In augustus 2012 heeft de provincie Zuid-Holland ProBiblio de opdracht gegeven om uit de boekjaarsubsidie een bedrag van rond de twee ton per jaar in te zetten om de bibliotheken te stimuleren en faciliteren bij het ontwikkelen van activiteiten die de zeven erfgoedlijnen beleefbaar maken voor een breed publiek. Doel is dat de bibliotheekbezoeker van jong tot oud, zich bewust wordt van het erfgoed in zijn omgeving en daarvan kan genieten en kennis daarover opdoet. Ook is de bedoeling dat regionale kennis opgehaald en gedeeld wordt door de activiteiten in de bibliotheek. Tevens was de vraag van de provincie om de activiteiten van ProBiblio te ontwikkelen en uit te voeren in afstemming met het Erfgoedhuis en de zogenaamde provinciale erfgoedtafels, waar alle erfgoedpartners van Zuid-Holland aan deelnemen. De opdracht van de provincie is om op educatief gebied uitsluitend activiteiten te verrichten die complementair zijn aan de educatieve activiteiten van het Erfgoedhuis.*

Kernpunten uit de opdracht waar bibliotheken een rol in kunnen spelen:

- Burgers worden bewust van lokaal erfgoed;
- Burgers doen kennis op over lokaal erfgoed;
- Burgers delen kennis over erfgoed.

Andere uitgangspunten:

- Van 2008 t/m 2012 heeft het project Historie in de Bibliotheek plaatsgevonden, een provinciale voorloper van dit project. Belangrijkste punten uit 'Monitor Historie in de Bibliotheek: eindrapport' door Tympan zijn:
  - de samenwerking tussen bibliotheken, archieven, historische verenigingen en andere erfgoedorganisaties in de provincie is sterk toegenomen;
  - historische informatie is toegankelijker geworden door een breed publiek.
- Denk vanuit (de kracht van) de lokale bibliotheek;
- Sluit aan bij bestaande ontwikkelingen, diensten en programma's bij/van bibliotheken en ProBiblio;
- ProBiblio faciliteert, informeert en adviseert de bibliotheken om hun dienstverlening uit te breiden en te verbeteren; zij gaat niet zelf producten en diensten ontwikkelen zonder uitdrukkelijke opdracht van een meerderheid van de bibliotheken.

Provincie Zuid-Holland heeft erfgoedtafels ingericht, een initiatief om projecten en de financiering hiervan zo dicht mogelijk bij de uitvoering te laten ontstaan. De erfgoedtafels adviseren de provincie en zo ontstaat er jaarlijks een pakket aan 'Maatregelen erfgoed'. Het is de taak van ProBiblio de lokale bibliotheken (of een vertegenwoordiger hiervan) te stimuleren hierbij aan te sluiten. De rol van ProBiblio is ondersteunend aan de individuele bibliotheken.

2015 is het derde jaar waarin ProBiblio activiteiten rond de Erfgoedlijnen uitzet. Het eerste jaar, 2013, is vooral gebruikt als onderzoeks- en oriëntatiejaar, waarin zoveel mogelijk is onderzocht wat de wensen van de bibliotheken rond de erfgoedlijnen zijn en wat hun actieve bijdrage hierin zou kunnen zijn. In 2014 is ProBiblio concreet aan de slag gegaan: roulerende reizende collecties zijn opgezet, 7 ErfgoedDingen is ontwikkeld en bij twee bibliotheken in de praktijk gebracht, er is een toolkit over de Erfgoedlijnen waar bibliotheekmedewerkers alle informatie kunnen vinden en de sprekerspool is samengesteld. Het jaar 2015 is nadrukkelijk een vervolg op 2014 met andere accenten en verdieping en uitbreiding van diensten en producten.

2 Beoogde projectresultaten / effecten van het project 2015

Als we de kernpunten uit de opdracht in acht nemen, omschrijven we het effect van het project op lange termijn: meer mensen die wonen en leven in de zeven aangemerkte erfgoedlijngebieden zijn zich meer bewust en hebben meer kennis van hun lokaal erfgoed.

De kans dat bibliotheken dit effect bereiken door in te zetten op publiciteit, lezingen, (digitale) kennisoverdracht en aansluiten bij primair onderwijs is groot:

- we lezen in de eindevaluatie van het voorgaande project Historie in de bibliotheek dat de bibliotheek lokaal goede netwerken heeft opgebouwd met erfgoedpartners. Dit netwerk weet gezamenlijk meer mensen te bereiken dan iedere organisatie voor zich. Goede PR versterkt de activiteiten, genereert publiek en vergroot de aandacht voor historische onderwerpen;
- de bibliotheek is toegankelijk, vaak in het centrum van een stad of dorp, laagdrempelig en heeft gemiddeld 27% van de bevolking als lid en nog veel meer bezoekers, kortom de bibliotheek is dé plaats om kwalitatieve lezingen te organiseren met goede en ervaren sprekers;
- de bibliotheek opereert zowel digitaal als fysiek en fungeert als informatiedeskundige: van de bibliotheek verwachten we dat zij kennis overdraagt aan burgers, maar ook aan intermediairs - bijvoorbeeld een archivaris, onderwijzer of iemand van de historische vereniging - op een eigentijdse en aantrekkelijke manier;
- de relatie tussen bibliotheken en scholen is sterk en met toekomst: de bibliotheek heeft een jarenlange relatie met het primair onderwijs en sinds de Bibliotheek *op school* is deze band zakelijker en doelgerichter geworden. De doelstelling is zo veel mogelijk mensen erfgoed te laten beleven; daar hoort zeker de jeugd bij, die men in samenwerking met de school bereikt.

Resultaten in 2015 die leiden tot het genoemde effect:

Voor de bibliotheken

- 7 voortdurend geactualiseerde reizende collecties - één collectie per erfgoedlijn; samengesteld door ProBiblio – rouleren bij minimaal 6 bibliotheken, als aanvulling op hun eigen materialen en bronnen. De collecties zijn combinaties van in de bibliotheek en thuis te raadplegen, *digitale* en door bibliotheekleden te lenen *fysieke* content in allerlei vormen (deels ontwikkeld in het project Historie in de bibliotheek). De deels interactieve digitale content wordt aangeboden voor diverse devices: PC, tablet, narrowcastingscherm, multitouchtafel etc.
- Actualiseren en aanvullen van de sprekerspool van minimaal 20 enthousiaste en deskundige sprekers met een lokaal interessant verhaal rond de erfgoedlijnen, die bibliotheken kunnen inhuren voor het geven van lezingen. De kosten zijn voor de bibliotheken; getracht wordt deze kosten te beperken door het werven van sprekers die een beperkte vergoeding vragen. De sprekerspool is een uitbreiding van het bestand van sprekers dat het Erfgoedhuis heeft opgebouwd en publiceert.
- Actualiseren van de toolkit Erfgoedbeleving (www.probiblio.nl/index.php?id=3330), met daarin informatie en hulpmiddelen voor bibliotheken die met de Erfgoedlijnen aan de slag zijn of willen.
- ProBiblio is voor de bibliotheken vraagbaak voor alle vragen en ondersteuningswensen rond het project.
- Nieuw: formats voor en uitvoering van minimaal 15 educatieve activiteiten voor kinderen in minimaal 5 bibliotheken.
Kinderen worden gestimuleerd zich al spelend te ontwikkelen. Dit gebeurt door de aanwezigheid van digitale en sociale media, maar ook door boeken, materialen om zelf verhalen of filmpjes, foto's of geluidsopnamen te maken. De kinderen scheppen, en wat ze maken komt als deel van de collectie in de bibliotheek, zodat ook anderen het kunnen zien en gebruiken. De activiteiten sluiten aan bij het gedachtengoed van *De bibliotheek van 100 talenten*, waarbij ervan wordt uitgegaan dat kinderen op hele verschillende manieren leren en zich ontwikkelen. De activiteiten worden ontwikkeld in afstemming met een aantal deelnemers aan de erfgoedtafels en het Erfgoedhuis.

- Nieuw: inrichting van een speciale, al dan niet tijdelijke ruimte voor een erfgoedpartner in één bibliotheek.
Aansluitend bij de ontwikkeling dat bibliotheken ruimte in het gebouw vrijmaken voor externe partijen die mede het bibliotheekwerk vorm geven. Zo'n externe partij kan een erfgoedinstelling zijn (die deelneemt aan één van de erfgoedtafels). Deze instelling krijgt de beschikking over de mogelijkheid om haar producten, diensten en activiteiten rond een erfgoedlijn aan een groot publiek te presenteren.

Voor de bibliotheken en lokale erfgoedinstellingen

- Twee kenniscirkelbijeenkomsten voor ontmoeting, kennisdeling en uitwisseling van bibliotheken. Waar aan de Erfgoedtafels rond de afzonderlijke erfgoedlijnen bibliotheken, al dan niet vertegenwoordigd door ProBiblio, en erfgoedinstellingen samen komen bij de kenniscirkel alle betrokken bibliotheken bijeen om elkaar te inspireren hun bijdrage aan de beleving van alle erfgoedlijnen te leveren.
- 4 workshops plus vervolgtraject t.a.v. "ErfgoedDingen" (www.erfgoeddingen.nl) voor bibliotheekmedewerkers en hun erfgoedpartners, waarin de intermediairs getraind worden digitale historische informatie te zoeken, te duiden en op een moderne manier te ontsluiten voor een breed publiek. Deze workshops bouwen voort op de workshops van het Erfgoedhuis van twee dagdelen. Waar het Erfgoedhuis deelnemers kort laat kennismaken en oefenen met een aantal sociale media, worden de deelnemers aan ErfgoedDingen langer en intensiever begeleid bij het toepassen van de sociale media bij hun specifieke activiteiten/werkzaamheden. Bovendien wordt door het intensieve contact tussen bibliotheek en erfgoedinstelling de lokale samenwerking bevorderd. Tussen ProBiblio en Erfgoedhuis heeft overleg over afstemming plaatsgevonden.

Een ontwikkeling is dat bibliotheken onder invloed van bezuinigingen personeel moet afstoten. Met name sinds eind 2014 wordt duidelijk dat een toenemend aantal bibliotheken niet voldoende personeel meer heeft om erfgoed, dat in het algemeen een lagere prioriteit heeft, dezelfde aandacht te geven die het de afgelopen jaren heeft gekregen. ProBiblio zal hierop reageren door nog sterker te focussen op activiteiten rond erfgoed die passen in de bestaande algemene dienstverlening/programma's van bibliotheken en op het zodanig aanbieden van de erfgoedactiviteiten dat de bibliotheken ze met minimale inspanning aan het publiek kunnen aanbieden.

Voor de fasering van de resultaten zie hoofdstuk 8.

Doelstelling is dat in de periode 2014-2016 minimaal 75% van de Zuid-Hollandse bibliotheken passief aan het project heeft meegedaan en – door bij de ontwikkeling van de activiteiten betrokken te zijn – minimaal 50% actief.

In 2014 is gebleken dat bovengenoemde doelstelling ambitieus is. Bibliotheken, ook bibliotheken die in aanvankelijk enthousiast waren over deelname, haken af omdat zij te druk zijn en erfgoed geen prioriteit (meer) geven. Het is een groot risico voor het welslagen van dit project. We zullen in 2015 meer tijd besteden aan het stimuleren van deelname, onder meer door uit te zoeken hoe we het bibliotheek nog gemakkelijker kunnen maken om aan één of meer activiteiten mee te doen.

Alle resultaten worden zeer nadrukkelijk samen met de bibliotheken behaald. Alle activiteiten worden tevens intensief afgestemd met de zeven provinciale projectleiders en het Erfgoedhuis. PR-activiteiten worden afgestemd met Erfgoedhuis en Provincie (via de betrokken projectleiders).

3	Evaluatie / meten resultaten 2015
	Begin 2016 wordt vastgesteld of: - minimaal 7 reizende collecties bij minimaal 6 bibliotheken aan het publiek zijn gepresenteerd - een pool beschikbaar is van minimaal 20 enthousiaste en deskundige sprekers die lezingen kunnen verzorgen in bibliotheken - een actuele toolkit met informatie en hulpmiddelen beschikbaar is - bij ProBiblio een vraagbaak t.a.v. het project heeft gefunctioneerd - 2 kenniscirkelbijeenkomsten hebben plaatsgevonden - 4 workshops plus vervolgtraject "7 ErfgoedDingen" hebben plaatsgevonden - bij één bibliotheek een speciale ruimte voor een erfgoedinstelling is gerealiseerd - minimaal 15 jeugdactiviteiten bij minimaal 5 bibliotheken hebben plaatsgevonden.
4	Doelgroep
	Primair richten we ons op de 16 bibliotheken die in de gebieden van de zeven erfgoedlijnen liggen (zie bijlage 1). Daarnaast delen we, als provinciale serviceorganisatie, de kennis ook met de andere bibliotheken in Zuid-Holland. De bibliotheken zijn de primaire, <i>intermediaire</i> doelgroep. Daarnaast krijgen via de bibliotheken gemeenten, basisscholen en lokale erfgoedpartners te maken met het project. Kijken we naar de afzonderlijke activiteiten, hierboven opgenomen als op te leveren resultaten, dat kan over de doelgroepen meer in detail het volgende worden gezegd: - Einddoelgroep van de 7 reizende collecties is het algemene publiek, met name volwassenen die de bibliotheek al dan niet al bezoeken. Het digitale deel van de reizende collecties kan ook thuis worden geraadpleegd, daarvoor is bezoek aan de bibliotheek niet nodig. - Einddoelgroep van de educatieve activiteiten zijn kinderen die de bibliotheek bezoeken. - Ook de sprekerspool is uiteindelijk op het algemene, met name volwassen publiek gericht dat de lezingen van de gekozen sprekers kan bijwonen. Ook hierbij geldt dat de doelgroep ook buiten het bestand van huidige bibliotheekgebruikers ligt. - De workshops 7 ErfgoedDingen hebben als einddoelgroep alle betrokkenen bij lokale erfgoedinstellingen die vervolgens weer beter in staat zijn om zich op het algemene publiek te richten. - De toolkit, kenniscirkels, vraagbaakfunctie richten zich op de intermediaire doelgroep bibliotheken. Al met al hebben de activiteiten een zeer breed beoogd bereik. Als doelgroep van de bibliotheken, de eindgebruiker, is in het voorgaande de bibliotheekbezoeker benoemd. Toch beperkt dit project zich niet alleen tot in de bibliotheek, maar wordt ook het publiek buiten de muren van de bibliotheek opgezocht. Dit zijn per definitie niet alleen bestaande bibliotheekklanten.
5	Marktverkenning
	Met dit project wordt aangesloten bij de functie van ProBiblio om dienstverlening van bibliotheken te verbeteren, uitgaande van wat de bibliotheken zelf als in huis hebben aan diensten en deskundigheid. Eén van de uitgangspunten van dit project is om aan te sluiten bij bestaande expertise en activiteiten van ProBiblio, onder meer t.a.v. mediawijsheid, collecties, doorlopende leerlijn, ontsluiting van informatie, communicatie. Binnen het project zal ProBiblio geen diensten aanbieden en ontwikkelen die elders al bestaan, maar complementair zijn aan wat met name de bibliotheken en de erfgoedpartners (Erfgoedhuis!) al te bieden hebben.

6 Communicatie

De belangrijkste gewenste communicatie-activiteiten zijn:

- Toolkit met alle relevante informatie voor Zuid-Hollandse bibliotheken op één plek bij elkaar
- Digitale nieuwsbrief voor Zuid-Hollandse bibliotheken (6-8 edities)
- Communicatie met Erfgoedhuis ZH en erfgoedtafels
- Communicatie met accounthouder en projectleiders bij de provincie Zuid-Holland

Er is afgesproken dat ten behoeve van een goede afstemming de projectleider van ProBiblio in 2015 twee keer – in februari en in september/oktober – één op één met de zeven provinciale projectleiders de voortgang bij de bibliotheken/ ProBiblio enerzijds en bij de Erfgoedtafels/provinciale projectleiders anderzijds bespreekt. Hij stuurt na elke gesprekscyclus een verslag van de gesprekken naar de accounthouder.

7 Relaties met andere projecten / programma's / activiteiten van ProBiblio

Trends

Om de relaties met andere activiteiten te onderkennen, kijken we naar trends die belangrijk zijn voor bibliotheken.

Belangrijke trends t.a.v. ontsluiting en communicatie rond erfgoed:

- Rotunda: een aantrekkelijke eigentijdse manier om delen van de historische collectie te laten zien aan de klant;
- Narrowcasting: op maat gesneden historische informatie bieden op het juiste tijdstip en plek;
- Multitouchtafels: tijdens het project Historie in de Bibliotheek in aantal verviervoudigd. Van informatie tot kwissen: er zijn diverse manieren en onderwerpen die toegankelijk gepresenteerd kunnen worden;
- Sociale media: een zeer directe manier om via korte, bij voorkeur geïllustreerde berichten over erfgoed te informeren;
- De Bibliotheek *op school*: de manier waarop landelijk tools beschikbaar zijn voor bibliotheekmedewerkers is een voorbeeld. Kennisdeling en efficiëntie pur sang. Ontsluit alles wat van belang kan zijn op dezelfde manier als dBos: voorbeeld contracten, teksten voor de website, logo's, handboeken, draaiboeken etc. En maak het voor iedereen gratis toegankelijk.

Belangrijke trends in educatie:

- Maak gebruik van de betere en meer zakelijke relatie tussen bibliotheek en school, ontstaan door dBos;
- Doorlopende leerlijnen: het project Cultuureducatie met Kwaliteit wil cultuureducatie aansluiten bij bestaande doorlopende leerlijnen in het onderwijs. Sluit hierbij aan voor een doorlopende leerlijn erfgoed en sorteer voor op een doorlopende leerlijn literatuur, ontwikkel kennis en vaardigheid hiermee bij ProBiblio;
- Blended learning: het onderwijs combineert fysieke en digitale methoden om leerprestaties te verhogen. De trend is toepasbaar in de bibliotheek.
- Bibliotheek van 100 talenten: kinderen hebben verschillende talenten en daarmee samenhangende manieren om te leren en zich te ontwikkelen. Een groeiend aantal bibliotheken richt zich zo in dat aan de verschillende talenten en leerstijlen van kinderen tegemoet wordt gekomen.

Belangrijke verbanden met diensten en producten van ProBiblio:

- Bij het samenstellen van de fysieke en digitale reizende collecties zet ProBiblio de toegevoegde waarde van haar collectiespecialisten in.
- Het concept "7 Dingen" heeft zich bij bestaande varianten bewezen en is ingeburgerd bij bibliotheken. Door een speciale 7 Dingen over erfgoedbeleving (ErfgoedDingen) – samenwerking met het Erfgoedhuis gewenst! - aan te bieden bereik je de intermediair die vervolgens beter historische informatie kan zoeken en kan ontsluiten (bv op de website van historische verenigingen) en daardoor meer mensen bereikt.

Met welke projecten of activiteiten op de afdeling, bij de klant of in de organisatie moet rekening worden gehouden bij de uitvoering van het project?

- Inzet capaciteit en deskundigheid vanuit ProBiblio.
- Aansluiten bij bestaande kennis en activiteiten bij ProBiblio zoals Het nieuwe Lezen, activiteiten rond mediawijsheid, collectiebeleid en PR & marketing.
- Denken vanuit de bibliotheek.

Waar is afstemming nodig?

- Ten aanzien van alle bovengenoemde zaken.

Randvoorwaarden?

- Passende en voldoende bemensing projectteam en intern draagvlak voor het project.
- Rekenschap geven van wat er allemaal al is ontwikkeld tijdens de vier jaar HIB.
- Aansluiten bij (landelijke) trends en goed lopende ontwikkelingen.

	Hoe bewerkstellig je die afstemming? Heldere afspraken, eenduidige sturing en tijdige en transparante communicatie, waarin de communicatieadviseur zowel voor de interne- als externe communicatie een belangrijke rol heeft.	
8	Projectorganisatie	
	Projectleider	Dick van Tol
	Projectteam	400 uur projectleiding 1000 uur voor coördinatie en deels uitvoering van alle activiteiten, contacten met bibliotheken en erfgoedtafels/erfgoedinstellingen en organisatie kenniscirkels (Team Bibliotheekadvies) 100 uur actualiseren collecties en ondersteunen bibliotheken bij lokaal ontsluiten en verspreiden informatie over erfgoed (Team Mediawijsheid, Marketingadvies en Bibliotheekadvies) 100 uur ontwikkelings- en uitvoerende taken rond 7 ErfgoedDingen (Team Mediawijsheid, Communicatie en Bibliotheekadvies) 280 uur ontwikkelen educatieve activiteiten voor de jeugd (Team Mediawijsheid) 100 uur voor onderhouden toolkit, samenstellen nieuwsbrieven en overige communicatieve werkzaamheden (Team Communicatie) 100 overige inzet t.b.v. speciale ruimte 50 uur voor interne administratieve en organisatorische ondersteuning van projectteam 150 uur voor externe ondersteuning van projectteam
9	Fasering, activiteiten per fase	
	De fasering in grote lijnen: - Reizende collecties: rouleren langs bibliotheken en actualiseren gedurende het hele jaar - Sprekerspool: uitbreiding/actualisering gedurende het hele jaar - Toolkit: uitbreiding/actualisering gedurende het hele jaar - Speciale ruimte: ontwikkeling januari – juli, realisatie augustus – oktober - Educatieve activiteiten voor de jeugd: ontwikkeling januari – juni, uitvoering april- november - Vraagbaak: beschikbaar gedurende het hele jaar - Kenniscirkels: één in het voorjaar en één in het najaar Voor de gedetailleerde planning zie bijlage 2.	

Bijlage 1: Erfgoedbeleving 2014: erfgoedlijnen en bibliotheken

Bibliotheken aan de Erfgoedlijnen

Landgoederenzone

Bibliotheek Bollenstreek
BplusC
Bibliotheek Voorschoten-Wassenaar
Bibliotheek Aan de Vliet
Bibliotheek Westland
DOB Den Haag

Goeree Overflakkee

Bibliotheek Zuid-Hollandse Delta

Limes

Bibliotheek Katwijk
BplusC
Bibliotheek Rijn en Venen

Waterdriehoek

Bibliotheek AanZet

Atlantikwall

DOB Den Haag
Bibliotheek Katwijk
Bibliotheek Maassluis-Midden Delftland
Bibliotheek Voorschoten-Wassenaar
Bibliotheek Zuid-Hollandse Delta

Oude Hollandse Waterlinie

Bibliotheek Rijn en Venen
Bibliotheek De Groene Venen
Bibliotheek Gouda
Bibliotheek Krimpenerwaard

Trekvaarten

Bibliotheek aan de Vliet
Bibliotheek Bollenstreek (Haarlemmertrekvaart)
BplusC (de Vliet, Haarlemmertrekvaart)
DOB Den Haag (de Vliet)
DOK Delft (de Vliet, de Schie)
Bibliotheek Schiedam (de Schie)
Bibliotheek Rotterdam (de Schie)
Bibliotheek Voorschoten-Wassenaar

17 bibliotheken die liggen in een erfgoedlijn of aansluitend liggen aan een erfgoedlijn. Voor de andere bibliotheken kan het nog steeds interessant zijn om deel te nemen aan een erfgoedlijnen omdat de actieradius van de bezoekers toch groter ligt dan slechts de eigen gemeente. Denk bijvoorbeeld aan tochten per fiets of boot, festivalachtige evenementen, etc.

Bijlage 2: Projectplanning

Onderdelen	Activiteiten	Wie	Wanneer
Reizende collecties	Collectioneren en duiden van informatie, beheren en actualiseren van de collecties	Team Collecties	Januari - December
	Actief aanbieden Reizende collecties	Projectleider	Januari - Februari
	Distributie, administratie	Team Collecties Vervoersdienst	Januari - December
	Aanbieden van digitale informatie: uitzoeken ontsluiting via narrowcasting, rotunda, Qido, multitouchtafels, websites, mobile devices	Team Mediawijsheid Team Bibliotheekadvies Team Marketingadvies	Januari - juni
	Digitale informatie implementeren via andere devices	Team Mediawijsheid	Juli - December
	Erfgoed-Leeskringkoffers verder ontwikkelen en aanbieden	Team Collecties Team Bibliotheekadvies	Januari - Maart
	Evalueren	Projectleider i.s.m. uitvoerders en gebruikers	December
Sprekerspool	Optimaliseren van de sprekerspool: - Vervolg op 2014 zoeken enthousiaste en deskundige sprekers met een lokaal interessant verhaal i.s.m. Erfgoedhuis ZH en de erfgoedtafels - Vastleggen van de nieuwe sprekers en publiceren op de website	Team Evenementen	Januari – Juni
	Evalueren	Projectleider i.s.m. uitvoerders en gebruikers	Juni
ErfgoedDingen	Beheren en actualiseren ErfgoedDingen	Team Mediawijsheid	Januari - December
	Minimaal twee nieuwe bibliotheken werven voor ErfgoedDingen	Projectleider	Januari - Februari
	ErfgoedDingen in de bibliotheek: - Vier workshops met bibliotheken - Indien noodzakelijk sprekers contracteren - Indien noodzakelijk aanwezigheid ProBiblio in de bibliotheek - Digitaal begeleiden van de deelnemers	Team Mediawijsheid Team Bibliotheekadvies Team Communicatie Team Evenementen	Januari - December
	Evaluatie	Projectleider i.s.m. uitvoerders en gebruikers	December
Educatieve activiteiten	Vijftien jeugdactiviteiten ontwikkelen	Team Bibliotheekadvies Team Mediawijsheid	Januari - Mei
	Aanbieden jeugdactiviteiten en implementatie bij minimaal vijf bibliotheken	Team Mediawijsheid Team Bibliotheekadvies Team Communicatie	Juni - December
	Evaluatie	Projectleider i.s.m. de uitvoerders en gebruikers	December

Speciale ruimte	Ontwikkelen of aansluiten van speciale ruimte van/voor Erfgoed	Team Bibliotheekadvies Overige team n.t.b.	Januari - Februari
	Zoeken van één bibliotheek voorzien van een speciale ruimte volgens het werkplaats-concept	Team Bibliotheekadvies Overige team n.t.b.	n.t.b.
	Uitvoeren van de werkzaamheden rondom deze activiteit	Team Bibliotheekadvies Overige team n.t.b.	n.t.b.
	Evaluatie	Projectleider i.s.m. de uitvoerders en bibliotheek	December
Communicatie-middelen	Beheren, onderhouden en publiceren van de volgende zaken: • PR-pakket • Toolkit • Erfgoed Updates (6x per jaar)	Team Bibliotheekadvies Team Communicatie	Januari -December
Kennis-overdracht	Twee kenniscirkels organiseren	Team Evenementen Team Bibliotheekadvies Projectteam	Juni November
	Erfgoed Updates (6x per jaar)	Team Bibliotheekadvies Projectteam Team Communicatie	Januari - December
Scholing	Inventarisatie scholingsbehoefte en mogelijkheden rondom het project	Team Bibliotheekadvies Team HR-Advies	Januari-Februari
	Uitvoering naar aanleiding van inventarisatie	n.t.b.	Maart – n.t.b.
	Evaluatie	Projectleider i.s.m. de uitvoerders en cursisten	December
Overig	Netwerken, deelnemen aan erfgoedtafels,	Allen	Januari - December
	Interne en externe communicatie over het project om draagvlak te creëren	Projectleider	Januari - December
	Ontwikkeling projectplan 2016	Projectleider i.s.m. projectteam	Oktober- November - December